

De kracht van social work

Social work vanuit veranderkundig perspectief

Flexibele én unieke collegereeks 2014 – 2015

geaccrediteerd door
BAMw en LVSC

U bent:

- social worker opgeleid aan een sociaal agogische beroepsopleiding;
- werkzaam in bijvoorbeeld de jeugdzorg, wijkenaanpak, gehandicaptenzorg, geestelijke gezondheidszorg, sector werk en inkomen;
- betrokken bij ingrijpende veranderingen en/of transities (b.v. in het kader van de Wmo);
- docent aan een sociaal-agogische opleiding;
- student social work met praktijkervaring.

U wilt:

- state-of-the-art kennis van social work verwerven;
- op de hoogte zijn van nieuwe ontwikkelingen in de veranderkunde;
- effectief bijgepraat worden over de impact van beleidsmatige en organisatorische veranderingen op uw werk;
- zelf uw verdere professionele en persoonlijke ontwikkeling en vaardigheden vormgeven.

Dan vormt de flexibele collegereeks 'de kracht van social work' een unieke mogelijkheid en uitdaging om nieuwe kennis en ervaring op te doen.

Programma

Aanleiding

Social work heeft vanaf het begin van de 20^e eeuw een rijke traditie opgebouwd in Nederland: in benaderingswijzen en methodieken, als professie en in maatschappelijke betekenis. Met de ontwikkelingen in de samenleving verandert het sociaal-agogische werk steeds mee. Het is een werkveld dat flexibel en innovatief is. Wat overeind blijft is het hart voor mensen die extra steun in de rug nodig hebben: soms korter, soms langer.

Ook momenteel verandert er opnieuw veel in het sociaal-agogische veld. De samenleving verandert van een klassieke verzorgingsstaat in een maatschappij waar het nog meer dan vroeger op eigen kracht aankomt. ICT-technologie beïnvloedt de manier waarop we met elkaar omgaan: op school, in de buurten, op het werk, in de zorg en hulpverlening. Budgetten voor zorg en welzijn worden minder en lokale overheden krijgen met de Wmo en de transities in jeugdzorg, AWBZ en arbeidsparticipatie een grotere invloed op het social work. In alle sectoren moet intensiever worden samengewerkt om een afdoende antwoord te kunnen geven op bestaande behoeften.

Vanaf haar ontstaan wordt de kracht van sociaal work bepaald door het maatschappelijk nut dat zij heeft en dat op haar beurt is geënt op methodische kwaliteit, theoretische onderbouwing en maatschappelijk-ethische verantwoording. Met alle veranderingen in de samenleving en in het social work zélf is het zinvol om de theorie en de praktijk van het sociaal werk grondig tegen het licht te houden.

De Kring Andragologie van de Universiteit van Amsterdam beoogt met de collegereeks *De kracht van Social Work* bij te dragen aan een diepgaande reflectie op de maatschappelijke, theoretische en normatief ethische grondslagen van het social work en zodoende, juist in deze turbulente actualiteit, te helpen het social work te versterken voor de nabije toekomst.

Doelen

De doelen van de collegereeks zijn:

- state-of-the-art kennis verwerven van social work met behulp van veranderkundige en andragologische benaderingen;
- theoretische verdieping in de grondslagen van social work;
- ethische reflectie op de nieuwe professionele werkelijkheid van social work;
- verhelderen van de rol van onderzoek in (de eigen praktijk van) het social work.

De reeks wordt georganiseerd door de Alumnikring Andragologie van de Universiteit van Amsterdam. Zij werkt bij het realiseren van deze reeks samen met sociaal agogische beroepsopleidingen en beroepsverenigingen, waar mogelijk structureel en duurzaam.

Voor wie bedoeld?

De colleges zijn bedoeld voor sociaal-agogische professionals die uitvoerend of beleidsmatig werkzaam zijn in de sectoren zorg, welzijn en educatie. Heeft u een sociaal agogische opleiding op HBO-niveau, of bent u een ver gevorderd student, docent, sociaal professional, jeugdzorgwerker of sociaal agogisch werker, lid van een beroepsvereniging zoals NVMW en/of geregistreerd bij het beroepsregister agogisch en maatschappelijk werkers (BAMw) of lid van de landelijke vereniging voor supervisors en coaches (LVSC), dan bent u van harte uitgenodigd! Voor degenen die geregistreerd zijn bij BAMw en LVSC zijn PE-punten te verwerven met het volgen van de colleges.

Kies uw colleges

De collegereeks is onderverdeeld in vijf thema's van elk drie colleges. U kunt ervoor kiezen de gehele reeks te volgen of een deel.

Opzet van de colleges

Inleiders van naam en faam geven de colleges. Regelmatig zullen referenten uit de praktijk of het onderwijs op de hoorcolleges reflecteren. Er is ieder keer tevens voldoende ruimte ingebouwd voor discussie. Door de begeleiders van de reeks zal worden geprobeerd om de rode draad van de reeks te bewaken.

De tijdsinvestering per college (dus zonder extra activiteiten) bedraagt ca. 9 uur per week (college, leeractiviteiten, literatuur).

Wanneer een nog intensievere verwerking van de stof wordt gewenst is het in overleg mogelijk om extra leeractiviteiten te programmeren. Deze kunnen variëren van het voorbereiden van toepassingsopdrachten en het lezen van achtergrondinformatie tot het schrijven van een kort inhoudelijk paper om een verband te leggen tussen de aangeboden stof en de (toekomstige) beroepspraktijk.

Colleges

Dinsdag	Thema	Onderwerp	
22-4-2014	Introductiecollege (telt niet mee voor modules, was gratis oriëntatie)	Werken aan professionalisering van social workers Een leven lang leren veranderen	dr. Lies Schilder, dr. Joep Schrijvers
9-9-2014	Urgentie van social work: ontwikkelingen en trends	Van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij	Prof. dr. Jan Willem Duyvendak
23-9-2014	Theoretische grondslagen van het social work	Sociaal technologische, persoonsgerichte en maatschappijkritische modellen van verandering	dr. Gerard Donkers
7-10-2014	Ethische en normatieve grondslagen van social work	Normatieve professionaliteit	drs. Nico Koning
4-11-2014	Onderzoek in en naar social work	Waarom onderzoek en waarover?	prof. dr. Hans van Ewijk
18-11-2014	Bijdrage van de andragologie aan het social work	De wetenschap van het social work	dr. Henk Geertsema
2-12-2014	Urgentie van social work: ontwikkelingen en trends	Nieuwe vormen van social work	dr. Martin Stam
13-1-2015	Theoretische grondslagen van het social work	Systeemtheoretische benaderingen op drie niveau's	drs. Joop Willemse
27-1-2015	Ethische en normatieve grondslagen van social work	Social work: missie of vak?	dr. Lies Schilder

10-2-2015	Onderzoek in en naar social work	De effectiviteit van social work	dr. Sjef de Vries
3-3-2015	Bijdrage van de andragologie aan het social work	Andragologie als wetenschap van het social work.	drs. Maaïke de Boois (<i>onder voorbehoud</i>)
17-3-2015	Urgentie van social work: ontwikkelingen en trends	Waarom SW noodzakelijk blijft.	prof. dr. René Hoksbergen
31-3-2015	Theoretische grondslagen van het social work	Professionaliteit en professionalisering	dr. Marcel Spierts
12-5-2015	Ethische en normatieve grondslagen van social work	Professionele ethiek: morele besluitvorming	dr. Rob van Es
26-5-2015	Onderzoek in en naar social work	De social worker als onderzoeker	dr. Judith Metz
9-6-2015	Bijdrage van de andragologie aan het social work	Debat over sociaal agogische expertise	Nog in te vullen

De reeks in vijf thema's, beknopte omschrijving van de colleges

Thema: Urgentie van social work: ontwikkelingen en trends

In deze colleges wordt een beeld geschetst van de plaats die social work inneemt in de sterk veranderende samenleving en van de - al of niet nieuwe - vormen waarin social work zich manifesteert. Steeds speelt daarbij de cruciale vraag: wat is de betekenis en meerwaarde van social work in onze samenleving?

- Duyvendak (9/9): Van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij.
Prof. dr. Jan Willem Duyvendak, hoogleraar Sociologie te Amsterdam, behandelt de ontwikkeling van de verzorgingsstaat na WO II. Het beleid van de laatste jaren is gericht op de ontwikkeling van de zogenoemde participatiemaatschappij. Om welke ontwikkelingen gaat het, hoe zijn deze te typeren? Welke krachten spelen een rol? En vooral: welke rol heeft 'social work' in de geschetste context gespeeld in het verleden, welke is die rol nu en wat valt daarover te zeggen met betrekking tot de komende decennia?
- Stam (2/12): Nieuwe vormen van social work.
Dr. Martin Stam richt zich als lector Outreachend werken en innoveren aan de HvA op de vraag: hoe kan het social work in deze onzekere tijden, haar rol naar burgers in precare posities, die genegeerd, geïndiceerd en uitgesloten worden, vervullen? Tot wie moet zij zich daarbij verhouden? De beantwoording van deze vragen leidt tot een zoekend realiseren van co-creatieve werkvormen die voor een deel nieuw zijn en die anderzijds teruggrijpen op oude kernwaarden en aanpakken uit het verleden van het social work.

- Hoksbergen (17/3) Waarom social work noodzakelijk blijft!
Prof. dr. René Hoksbergen is emeritus hoogleraar Adoptie (RU). Poneren 'waarom social work noodzakelijk blijft!', veronderstelt dat social work noodzakelijk was. De geschiedenis van adoptie leert dat het belang en de inhoud van social work in een halve eeuw sterk zijn veranderd. Blijft social work dan ook in situaties waarbij adoptie een grote rol speelt, essentieel voor een positieve ontwikkeling van betreffende gezinnen en geadopteerden? Zijn de antwoorden in bredere zin geldig voor het social work?

Thema: Theoretische grondslagen van het social work

Een professie zonder theoretische grondslagen is eigenlijk geen professie. Wat zijn de theoretische grondslagen van het social work of welke zouden deze moeten zijn? En: tot welke eisen leiden de opvattingen daarover m.b.t. de vereiste kennis van methoden en vooral: competenties?

- Donkers (23/9) Drie perspectieven in het denken over veranderen.
Dr. Gerard Donkers heeft zich als onderzoeker, auteur en docent verdiept in de methodiek van het social work. Hij onderscheidt drie soorten perspectieven in het denken over veranderen: het sociaal technologische, het persoonsgerichte en het maatschappijkritische. Deze hebben alle drie hun waarde en spelen een rol in een 'methodiek zonder keurslijf' die beoogt het zelfregulerend vermogen van cliënten, professionals en andere betrokkenen bij het social work te vergroten.
- Willemse (13/1) Systeemtheoretische modellen op drie niveaus.
Drs. Joop Willemse heeft zich als docent en auteur verdiept in de theorie en praktijk van de systeembenadering. De bruikbaarheid ervan is in het verleden duidelijk bewezen voor systemen op het micro- en het mesoniveau: relaties, gezinnen en teams. De psychiatrie vormde haar geboortegrond. In dit college wordt ingegaan op hoe de systeemtheorie van invloed is op benaderingen op micro-, meso- en macroniveau in het social work. De stelling dat social work eigenlijk altijd een systeembenadering veronderstelt zal worden onderbouwd en bediscussieerd.
- Spierts (31/3) Professionaliteit en professionalisering.
Dr. Marcel Spierts is onderzoeker, publicist en docent op het gebied van sociaal werk, educatie en cultuur. In zijn proefschrift (De stille krachten van de verzorgingsstaat, 2014) ontwikkelt hij een benadering van professionaliteit van sociaal-culturele professionals. Deze benadering heeft directe betekenis voor de beroepsuitoefening en beroepsontwikkeling van social work in brede zin.

Thema: Ethische en normatieve grondslagen van social work

Meer nog wellicht dan theoretische grondslagen wordt de identiteit van het social work bepaald door ethische en normatieve uitgangspunten. Hier ook weer de vraag: welke zijn dat of welke zouden dat moeten zijn? Drie colleges met drie soorten antwoorden, waarbij de persoon van de social worker steeds als belangrijke (f)actor in beeld komt.

- Koning (7/10) Normatieve professionaliteit.
Drs. Nico Koning is filosoof en docent aan (o.a.) de HvA. In dit college gaat hij in op het in Nederland ontwikkelde begrip normatieve professionaliteit dat een evenwicht impliceert en bepleit van technische, persoonlijke en ethische aspecten in de beroepsuitoefening. De vraag wordt gesteld wat het precies betekent als je deugt voor je vak en wat als je daarin deugdelijk handelt. Daarbij zullen de filosofische achtergronden, in het bijzonder die met betrekking tot de zogenoemde bestaansethiek aan bod komen.

- Schilder (27/1) Social work, missie of vak?
Dr. Lies Schilder is directeur van de NVMW. Zij borduurt in dit college voort op de thematiek die zij eerder uitwerkte in haar voor de beroepsgroep van maatschappelijk werkers belangrijke proefschrift. Zij behandelt de vraag hoe social workers hun identiteit kunnen versterken in de actuele, roerige en tegenstrijdige transitie. Wat is de kern van hun identiteit? Hun sociale missie en hun maatschappelijk engagement? Hun specifieke methodische en ethische expertise? Hoe kunnen social workers een evenwichtige identiteit opbouwen waarin missie en vak met elkaar in balans zijn? Leerprocessen blijken hierin cruciaal. Hoe deze vorm te geven en te organiseren?
- Van Es (12/5) Professionele ethiek: morele besluitvorming.
Dr. Rob van Es is organisatiefilosoof en actief als docent (o.a. UvA), consultant en auteur. Wanneer het gaat om de ethische en normatieve grondslagen van social work gaat het uiteindelijk om morele besluitvorming in concrete situaties die zich voordoen in de beroepsuitoefening en in professionele organisaties. Welke begrippen en hulpmiddelen zijn beschikbaar om ons te helpen bij het analyseren van die situaties en bij het maken van afwegingen om te komen tot goed te verantwoorden besluiten?

Thema: Onderzoek in en naar social work

Geen beroep zonder beroepsontwikkeling en geen beroep zonder onderzoek. Maar toch: hoe noodzakelijk is onderzoek voor de ontwikkeling van social work? Waarover zou het moeten gaan? Over welk onderzoek gaat het? En wat kan de social worker concreet met onderzoek doen?

- Van Ewijk (4/11) Waarom onderzoek en waarover?
Prof. dr. Hans van Ewijk, was tot voor kort bijzonder hoogleraar 'Grondslagen van het maatschappelijk werk' (UvH) en lector 'Sociaal beleid en sociaal werk' (HU). Van Ewijk is op zoek naar een positionering van social work onderzoek in het wetenschappelijke discours en vraagt zich af of sociaal werk onderzoek meer is dan onderzoek doen naar sociale praktijken. Hij zoekt, verwijzend naar het klassieke model van de wetenschap, naar een herwaardering van de 'researching practitioner'. In sociaal werk is erkende validiteit een belangrijk criterium.
- De Vries (10/2) De effectiviteit van social work.
Dr. Sjef de Vries is een ervaren opleider en methodiekontwikkelaar op het gebied van social work. Uiteraard moet ook het social work bewijzen dat het effectief is. Een garantie hiervoor lijkt het werken met bewezen effectieve methoden. In de praktijk blijkt echter dat de invloed van methoden op het effect bescheiden is en de kern en kracht van social work elders ligt. De vraag is op welke wetenschappelijke grond het social work moet bouwen wanneer het gaat om haar effectiviteit.
- Metz (26/5) Wat kan de social worker met onderzoek?
Dr. Judith Metz is lector 'Youth Spot -Jongerenwerk in de grote stad' (HvA). Bij onderzoek wordt meestal gedacht aan onderzoekers die onderzoek doen naar de praktijk van anderen. Onderzoek doen naar de eigen praktijk kan echter ook en heeft - naast nadelen en valkuilen - grote voordelen. In dit college komen verschillende vormen van innovatief onderzoek door en voor social workers aan bod en wordt specifiek ingegaan op onderzoek door social workers zelf.

Thema: Bijdrage van de andragologie aan het social work

In het laatste thema staat de vraag naar de noodzaak van de wetenschappelijke benadering van social work centraal. Hoe zou een dergelijke wetenschap er uit moeten zien? Was de andragologie voorheen die wetenschap? Hoe, waar en door wie zouden wetenschappelijke vraagstukken m.b.t. social work aangevat moeten worden?

- Geertsema (18/11) De wetenschap van het social work.
Dr. Henk Geertsema is andragoloog en actief in zowel de wereld van de hulpverlening als van het hoger onderwijs. Voor dit college zijn aan hem de volgende vragen voorgelegd: is een wetenschap van het social work noodzakelijk? Hoe zou die wetenschap er uit kunnen zien? Is de andragologie wellicht die wetenschap? Buitengewoon lastige vragen die in dit college verkend, maar niet definitief beantwoord zullen worden.
- De Boois (3/3) Andragologie als wetenschap van het social work?
Drs. Maaike de Boois doet promotieonderzoek naar de geschiedenis van de Andragologische wetenschappen aan de Nederlandse universiteiten. In haar college zal hiervan een schets worden gegeven en zal vooral worden ingegaan op factoren die leiden tot opkomst en bloei en later tot opheffing van de andragologie. De bijeenkomst mondt uit in de discussie over de eventuele actualiteit van deze factoren en mogelijke lessen voor de huidige opleidingen.
- Debat (9/6) over sociaal agogische expertise.
Het laatste college zal gaan over - en zal nader worden ingevuld naar aanleiding van - de nieuwe kennis en inzichten die de deelnemers op grond van voorgaande colleges hebben opgedaan. Nieuwe kennis en inzichten over de (aard van de) sociaal agogische expertise (c.q. andragogische expertise?). Zodat vragen over de kracht van Social Work en op welke wijze deze kracht verder kan worden versterkt, beter kunnen worden beantwoord.
De precieze opzet en inhoud van dit college wordt later bekend gemaakt.

Certificering

De Kring Andragologie reikt een certificaat van deelname uit.

Indien gewenst kan de deelnemer bij de verwerking van de stof begeleiding krijgen vanuit de Kring Andragologie, eventueel in overleg met begeleidende docenten van de eigen opleiding.

Praktische zaken

Locatie en tijd:

De colleges zijn op dinsdagen van 18.30 - 21.30 uur op de Universiteit van Amsterdam, Nieuwe Achtergracht 166, 1018 WV, Amsterdam, lokaal REC-B 3.06.

De prijs:

- € 60 per college voor leden van de Amsterdamse Universiteits Vereniging en de Kring Andragologie, leden POWL en voor leden van de NVMW, leden van de LVSC en/of geregistreerden bij het beroepsregister agogisch en maatschappelijk werkers (BAMw).
- € 90 per college voor niet-leden.
- € 50 voor studenten.

Inschrijving: via de website www.uva-alumni.nl/andragologie

Betaling:

Tot uiterlijk twee weken voor aanvang van het college dient de betaling bij ons te zijn binnengekomen. Betaling door overschrijving op NL 47 INGB 0005 683 762 onder vermelding van datum/data en Kring Andragologie.

Een betaling geldt als definitief en wordt niet geretourneerd. Wel is het mogelijk om iemand anders in uw plaats te laten gaan.

- **Inschrijving en eventueel lid worden:**

U kunt zich aanmelden voor de colleges via de website: www.uva-alumni.nl/andragologie

- Door voorafgaand aan de aanmelding voor de colleges lid van de AUV te worden betaalt u de voordelige ledenprijs voor deze reeks. Lid worden kunt u via dezelfde webpagina www.uva-alumni.nl/andragologie

PE-punten/registratiepunten:

Het Beroepsregister voor agogisch en maatschappelijk werkers kent 0.35 PE-punt toe per college.

De LVSC kent 0,5 PE-punt toe per college.

Meer informatie

Wilt u meer weten over deze uitdagende collegereeks? Neem dan contact met ons op via andragologie@uva.nl

Deze collegereeks wordt georganiseerd door de alumnikring Andragologie van de Universiteit van Amsterdam.

Universiteit van Amsterdam
Kring Andragologie, Bibliotheek en onderwijssecretariaat
Valckenierstraat 65-67, kamer 3.10
1018 XE Amsterdam
Tel: 020 5255880, b.g.g.: 020 6904997

www.uva-alumni.nl/andragologie

www.andragologie.eu

E-Mail: andragologie@uva.nl

